

FOLK OG LAND

Herr Kristian Skjold
 TASSONVN. 79
 Ullval - Hageby.

J vårsolen spirer så mangt

Av Erling Bjørnson

Under vårsol og håp svinger der tanker inn i vårt sinn, som bærer forventninger inn i det nye, det spirende, det oss alle ernærende. Slusene likesom åpnes, de oppdemmede ønsker slipper løs under solrenningens kraft.

Her tenker jeg ikke først som bonde, bonde på gård, men på oss alle. For hvordan enn livet ble gitt oss i arv og arbeide, ligger der sterke krefter i oss til det som har fremgang. Og måtte sollysets makt over mørke og kulde evne å skape selvstendige, tenkende karakterer, ville mangt av det som holder hatet ved like, fallt vekk som dugg for sol og Norge atter werde hva det var: Et samlet, lykkelig rike.

Men det er åpenbart vanskeligere å fordrive hat enn å skape kjærlighet og tiltro i et samfunn, hvor de ansvarlige myndigheter nekter oss den frie presse for å skjule sin egen brøde ved å kaste tusener uskyldig dømte inn i landets fengsler. Og den som plantet denne giftblomst inn i sinnene var «Stemmen fra London». Et budskap fra den flyktede regjering og konge.

Og lakeiene i Norge åpnet sin favn fra dette feige eksil og spredte hatet videre, særlig gjennom skjulte kanaler, hvor mord og sprengte broer var «nasjonal» gjerning og som tvang okkupasjonsmakten til de strengeste repressalier. Og da den endelige seier kom, ved utenlandske tropper, var tiden inne til å fullbyrde landsviklovens bestemmelser.

Men ved dette svik av vår grunnlov falt også det som gjennom uendelige tider hadde vært vår heder og ære: Urokkelig troskap i handel og vandel.

Men mangt måtte sviktes for å kunne dømme sin neste, og

jeg har grunn til å spørre om: Hva er vår Grunnlov, et gammelt spetakkel fra 1814, med noe sludder om «at ingen lov kan gis tilbakevirkende kraft».

Og Haagerkonvensjonen, noe sentimentalt vrøvl fra den enfoldige fredspropagandas tid.

Kapitulasjonen av den samlede norske arme den 10. juni 1940, det rene non-sens!

Jo, hjemkomsten var vel forberedt! En skjendet grunnlov og det estetiske grunnsyn trådte under hæl. Stemmen fra London hadde gjort sin gjerning! Aldri har Norge gjennomlevd en slik rettsløshet, skrev vår store rettslærde, professor Skeie.

Herre Gud, en større urettferdighet har heller aldri tidligere gått over en sivilisert nasjon.

Hva hadde vi så gjort? Hvilket grunnlag for bror å slå bror ned?

En gang vil hele Norge le og spotte over denne ferd, om ikke gråte! Hvor kunne slikt være mulig? «Dømt fordi vi gikk inn i et lovlig, gammelt politisk parti, som aldri hadde sviktet sitt grunnsyn: Kamp og på vakt mot faren fra øst. Og hovedanklagen mot oss dømte var nettopp dette punkt, at vi meldte oss inn i N.S., som hadde som hovedoppgave å verge norsk kultur mot bolsjevismens tvangsmetoder i ånd og vandel. Her engang hele Norge sto samlet.

Når jeg nu tenker igjennom denne redselsperiode, disse dommene, disse dommere, er det som jeg sto i et galehus — der ingen har ansvar, kun fengselsdiktatoren. Men ordet ansvar har intet med en alm. politiker å gjøre, han

Forts. side 8

Sannheten kommer frem etterhvert

Onde regjeringer - ikke onde nasjoner

Under denne tittel omtaler en av Newsweeks faste medarbeidere, Raymond Moley, en bok som nettopp er kommet ut, «The Myth of the Good and Bad Nations». Den er skrevet av en New York-jurist Rene Wormser, som med uro har iaktatt de helomvendinger som forskjellige lands regjeringer har gjort i de senere år, det ene øyeblikk de beste venner, i neste øyeblikk dødelige fiender.

Wormser deltok i den første verdenskrig og var blåøyet nok til å tro at internasjonal sunn sans ville seire da Woodrow Wilson gjorde en forskjell på det tyske styre og det tyske folk. Men dette håp døde brått, da Versailles-fredens brutale virkelighet ble kunnngjort. Resultatet ble en bunnløs bitterhet og den senere omveltning i Tyskland. Uten å ta lærdom av denne historiske erfaring, ble kokt sammen det vanvittige politiske krav under den 2nen verdenskrig om BETINGELSESLØS OVERGIVELSE. Noe som i Tyskland bare kunne oppfattes som et dødsvarsel til det tyske folk. Denne tro ble ytterligere styrket og skapte en nasjonal vilje til å forsvare seg til siste pust ved offentliggjørelsen av Morgenthau-planen

Forfatteren nevner at Win-

Fru Ragnhild Wiesener, som i hele etterkrigstiden har kjempet helhjertet mot hatet og uretten i etterkrigsoppgjøret, har skrevet et resume av hendelsene og sin kamp mot lovløsheten.

Artikkelen gjengir vi i sin helhet i dagens nummer på sidene 5 og 6.

ston Churchill i sine memoarer medgir at han var enig med Roosevelt om vedtagelse av Morgenthau-planen, fordi: vi (England eller Churchill og hans medarbeidere?) hadde meget å be Roosevelt og Morgenthau om, og fordi bortføringen av Tysklands industri kunne redde Storbritannias økonomi.

Den siste grunn er bekref- tet på nytt, i en nesten utrolig pasus i minister Stimson's dagbok, sier forfatteren, der Stimson forteller om sin protest mot planen, overfor Roosevelt, som svarte:

«at hans underliggende aktiv (for å godta planen) var den meget konfidentielle, at England var bænkerot, at noe måtte gjøres for å redde Englands industri og komme ut av depresjonen etter krigen, endelig håpet han (Roosevelt) at noe i likhet med Morgenthau-planen ville gjøre det mulig for Storbritannia å arve Tysklands Ruhr-industri!

*

Idag er der andre ledere, sier Wormser, folk som arbeider med feberaktig hast for å reparere den dumhet vi har gjort ved å behandle Tyskland og Japan som forbryterske nasjoner. Visepresident Nixon har (under sitt besøk i Østen) helt riktig fremholdt overfor japanerne at alt dette har vært et misgrep.

Når vi skal trekke opp linjene for vår grunnleggende strategi, både på kort og lang sikt, må vi for alltid oppgi den grusomme og usunne politikk som regner med ONDE og GODE NASJONER. Vi har satt vår egen sikkerhet på spill (i virkeligheten hele verdens sikkerhet) ved å behandle Tyskland, Italia og Japan

(Forts. side 8).

Spionliga avslørt i Finland

Alle spionene, er
 kommunister

Helsingfors.

En ny spionliga er blitt avslørt. Politiet anholdt i alt ni personer, åtte i Sodankylä og en i Salla. De siktes for ulovlige grenseoverskridelser og kontakt med representanter for fremmed makt.

Kommunistene har iverksatt en protestaksjon i hele Nord-Finland, idet samtlige anholdte har vært aktive medlemmer av partiet. Politiet har i noen år holdt nøye kontroll med noen nyanlagte landsbyer i Salla-området, idet man her ved flere anledninger har kunnet iakttå mystiske begivenheter, bl. a. lys-signaler, og i den siste tid har man fått bevis for minst to tilfelle, hvor stedlige folk har hatt kontakt med representanter for en fremmed makt.

Man er ennu ikke klar over hvor stor denne spionasjeorganisasjon er, men da der er foretatt arrestasjoner både i Sodankylä og Ivalo, må man anta at spionasjen vedrører hele det strategisk viktige Nord-Finland.

De personer som ble arrestert i Salla, bor like ved grensen. Arrestantene er husmenn, en bruksforeningsutdeler og en sjåfør.

Det er allerede fastslått at organisasjonens sjef er en husmann ved navn Jalmari Livari, som likesom de øvrige anholdte er kjent som aktiv kommunist. Ingen av de arresterte har tidligere vært straffet. De tilhører alle den fra Karelen tilflyttede befolkningsgruppe som har fått tildelt nye husmannsbruk umiddelbart opp til Sovjetunionens grense.

Politiet mener at spionasjen i hvert fall har funnet sted gjennom et par år, og på grunn av stedets strategisk viktige beliggenhet betraktes saken med det største alvor.

FOLK og LAND

Ansv. utgiver og redakte

Finn Brun Knudsen

Telefon 55 76 56.

Ekspedisjon: Kierschowsgt. 5, Oslo — Tlf. 37 76 96

Spionsaken

Etter å ha sittet sammen i adskillige timer avsa lagmannsretten sitte mandag kjennelse for at saken mot Asbjørn Sunde og Erling Nordby skulle føres for lukkede dører. Dermed ble offentligheten avskåret fra å få vite hva Sunde og Nordby egentlig er anklaget for, og blir henvist til gjetninger og rykter. Når dommen om en uke eller to blir offentliggjort må en gå ut fra at den bare følges av et kommuniké som kun forteller litt av premissenes innhold.

Det er en farlig ting å bryte det rettsprinsipp som er vanlig, nemlig åpne dører — full offentlighet, fordi det uten videre gir kommunistene og og sovjet-vennene full adgang til å bagatellisere hele saken, og påstå at det er foregått justismord, hvis de tilalte dømmes. Og martyrer av denne art trenger vi ikke.

Arsaken til at jernteppet er trukket ned, som Dagbladet karakteriserer det, oppgis av retten å være hensynet til en fremmed makt, hensynet til forsvarshemmeligheter og — hva vi mener er det viktigste og muligens eneste grunn, hensynet til Overvåkningspolitiet og dets arbeidsmetoder.

I spionsakene som forlengst er ferdigbehandlet i Finnmark skjødde rettsforhandlingene i alle sakene for åpne dører, uten at vi av den grunn har inntrykk av at forsvarshemmeligheter ble røpet, eller at forholdet til en fremmed stat ble ødelagt og uten at overvåkningspolitiet ble kompromittert. Når en nå i Oslo, etter å ha «prøvelsjørt» spionsaker i Finnmark, lukker dørene, behøver det ikke å bety at spionsaken som sådan er noe verre enn nordpå, men kan bety at overvåkningspolitiet har brukt metoder og midler som myndighetene ikke vil la offentligheten få vite noe om. —

Og ennå et hensyn kan spille inn — «Osvald» sitter inne med en mengde viten om prominente nordmenn og deres vandel under og etter krigen. Gad vite om ikke dette også veier tungt i vektskålen. Alle vet jo at «Osvald» er en hardhaus som ikke viker tilbake for noen ting, om det nå er mord eller sprengning, og da viker han selvsagt ikke tilbake for å snakke om det skulle vise seg nødvendig.

Selv en fri og uavhengig dommer må bli ufri hvis slike argumenter fremsettes!

*

Vi ventet at dørene ville bli lukket i og med at alle dokumentene ble hemmeligstemplet. Vi antar at Sunde kommer til å nekte alt, eventuelt påstå at han holdt politiet for narr, og vi venter at dommen blir liten, hvis han overhode blir dømt til mere enn det han har avtjent i form av varetektsfengsel.

Ved sakene i Finnmark var det bemerkelsesverdig hvor svak rettens reaksjon mot landsforrederi var, og når man sammenligner med de dommer som ble avsagt på sviktende grunnlag over de såkalte «landssvikere» i det politiske etterkrigsoppgjør forferdes man.

Litt

bibelhistorie

Sokneprest Brekke begynner å tenke på problemene og kommer kanskje til et resultat engang. Han skriver i Aftenposten:

« — — — Det er interessant å legge merke til hvor forskjellige Jesu apostler var. Vi møter der

ikke bare et viljemenneske som Peter, et følelsesmenneske som Johannes og et nøkternt forstandsmenneske som Tomas. Vi møter også Simon Selotes, en representant for selotpartiet, den ultranasjonale og revolusjonære bevegelse som ivret for opprør mot Roma, og ved siden av ham Matteus, en av tolderne som av alle nasjonalsinnede ble foraktet som landssvikere, fordi de hadde gått i okkupasjonsmaktens tjene-

!!

Lord Ismay, Churchills stabssjef under krigen, svarte da Churchill spurte om hans mening om Jaltamøtet: Som visekrigsminister synes jeg Deres innsats var et diplomatisk mesterstykke, som medlem av forsvarsstaben finner jeg at møtet var unødvendig, og som Deres stabssjef mener jeg at møtet var det glade vanvidd.

Utvandring til Canada

Da man akter å ta opp spørsmålet om visum til Canada på bredere basis, bedes alle frontkjempere og N.S.-folk som er nektet visum, å melde seg skriftlig til Forbundet, Kierschowsgt., Oslo, med angivelse av navn, adresse og kort gjengivelse av forelegg eller politisk dom.

Gjør det snarest under merke «HSJ - Canada».

Charlie Chaplin har fått «verdensfredsprisen»

Verdensrådet som nettopp har holdt ekstraordinært møte i Berlin, har etter det kringkastingen i Øst-Berlin melder besluttet å tildele Charlie Chaplin og den sovjetrussiske komponisten Dmitri Sjostakovitsj Verdensfredsprisen.

Beslutningen ble mottatt med stormende bifall. Det ble kunngjort at Chaplin har underrettet verdensfredrådets presidium om at han er villig til å ta imot prisen.

*

I og med dette må det være slutt med å kritisere U.S.A. for at han ikke var ønsket tilbake. Som kjent vegrer U.S.A. seg for å importere kommunister.

ste. Gjennom vennskapet med Jesus ble disse radikalt forskjellige mennesker, representanter for de mest fanatiske retninger innen jødefolket, forenet i et inderlig og trofast vennskap med hverandre innbyrdes. De var ingen engler, de var i evangeliene at den gamle Aedus natur, egoismen og ærgjerrigheten, av og til kunne gi seg mindre sympatiske utslag.»

Ny

justisminister

Fra 15. juni får A-regjeringen ny justisminister, den tredje etter krigen, idet advokat Gustav Sjaastad i regjeringsmøte den 28. mai ble utnevnt som statsråd.

Den nye justisminister er 52 år gammel og født i Nord-Trøndelag, og drev fra 1933 til 1945 advokatforretning i Oslo. I 1945 ble han fast ansatt som juridisk konsulent i Landsorganisasjonen. Hans politiske karriere er bemerkelsesverdig, idet han har vært formann i Namsos Venstreklubb og ble i politikken klassifisert til høyre, men regnes nu for å være stri sosialist, og stri i debatt og stri i meninger. Han er opphavsmannen til den prislov som regjeringen måtte moderere for å få den gjennom i Stortinget uten alt for store bølgger. Dessuten bør nevnes: Styremedlem i Norsk Hydro, styremedlem i Det Norske Teatret og formann i styret for Tiden Norsk Forlag. Han har vært medlem av en rekke komiteer.

For øvrig et ubeskrevet blad.

En religiøs suksessier Berggrav - -

En av kåsørene i Politiken har anstilt noen betraktninger over den amerikanske vekkelsespredikanten Billy Graham, som nå opptre for fulle hus i London og mottas av Churchill, og som truer med å besøke Norden. Han skriver bl. a.:

«Det er slett ingen tvil om at Billys show har fått suksess. Han må nevnes side om side med Barnum og de andre store innen faget. Og da vi går inn for fri næring for artister skal han selvfølgelig også ha arbeidstillatelse her i landet. Men på den annen side håper vi på at han også får lov å opptre alene og ikke mottar de tilsvarende støtter som den biskap Berggrav i Norge har gitt ham. Biskopen har i en radiotale utnevnt ham til å være dette århundres største religiøse suksessier.»

Javisst er han en suksessier, men en religiøs suksessier!!! Hvis det begrepet eksisterer, og hvis det ikke er blasfemi å bruke det, så er det heller ikke blasfemisk å fastslå at den lidelseshistorie Billy opptrer med, til gjengjeld har vært en flasko — men den var det heller ingen som finansierte.»

!

Sovjet underhandler for tiden med en rekke land i Rest-Europa om nye eller utvidede handelsavtaler, og det ene land etter det andre sender delegasjoner for å forhandle. Sovjet sender selvfølgelig ingen delegasjoner, de andre må komme til Moskva.

Flere handelsavtaler øst-vest er sluttet og flere følger. Sovjet foretar en eksportoffensiv, og hvis det er vanskeligheter med prisene dumpes disse, som med øl til Israel og jernet til Belgia.

Dette foregår i en tid mens en kald krig pågår, med åpne øyne av vestens statsmenn, i stedet for å innskrenke handelen med Sovjet, hvis ledere kun har et mål for øye, verdensherredømmet, og som også bruker handelen som politisk våpen.

Ifølge «Farmand» skriver det kjente engelske finansblad «The Economist»:

«Vil Sovjet-Samveldets importforbud mot ull fra Australia — som ble kunngjort samtidig som Moskva brøt de diplomatiske forbindelser — oppfattes som hva det er en advarsel?»

Forretningsfolk som er tilbøyelige til å begeistres over muligheter for utvidet øst-vest-handel bør tenke seg om to ganger.

Malenkov forsikret all verden at det bare er vestblokkens restriksjoner som hindrer en lønnsom utvidelse av denne handelen.

Kanskje hans tale til det Øverste Sovjet har ligget ferdig lenge; i alle tilfelle lød hans ord litt hule, for bare 48 timer i forveien hadde det plutselig forbud mot australsk ull avslørt hvor nær Sovjets hande er knyttet til dets politikk.

Likevel var det noe nytt i Sovjets aksjon mot ullen. Når man tenker seg litt om blir det klart at selv den strengeste vestmaktkontroll av handelen mellom øst og vest blir bagateller mot den kontrol som Sovjet-Russland selv utøver. Intet handelsdepartement i noen kommuniststat ville drømme om å inngå avtaler i strid med det herskende partis politikk.

Enhver fri nasjon som legger mer enn en håndfull av sine varer i Sovjets hender utleverer seg dermed på nåde og unåde til Sovjets økonomiske press.

Som Australia nettopp har erfart skal det ikke mer til enn å gi en flyktning asyl for straks å bli hensynsløst utsatt for dette press. Vil denne usedvanlig klare advarsel bli oppfattet i Hamburg og Osaka såvel som i London?»

Et leksikon om En om begrepet karakteristikk krigsforbryter

Et nytt begrep dukket opp hos de vestallerte under krigen og har fått sin plass i ethvert leksikon. Fra Dreyers Ungdomsleksikon henter vi følgende leksikalske behandling av ordet, som tydelig viser at det kan være vanskelig å rettferdiggjøre begrepet.

KRIGSFORBRYTELSE

Krig er ikke bare «organisert lovløshet», det er smått om senn oppstått noen sedvaneregler og «konvensjoner» som tilsammen danner «folkeretten», og k. er da i første rekke brudd på folkeretten. Men under annen verdenskrig begikk tyskerne og japanerne mange ugjerninger som ikke bare var brudd på folkeretten, men som ble oppfattet som «forbrytelser mot menneskeheten». De allierte sa fra allerede under krigen at k. skule bli straffet, dels ved interallierte domstoler, dels av domstoler og krigsretter i de land hvor k. var begått. Den mest oppsiktsvekkende «sak» mot krigsforbryterne ble ført i Nürnberg mot de overlevende av den bande som var Hitlers nærmeste medarbeidere og medskyldige: Goering, Hess, Streicher, von Schirach o. fl. Den store vanskelighet var at det ikke fantes noen «lov» å dømme dem etter, for dette var første gang i verdenshistorien at krigsforbrytere av denne art satt på tiltalebenken. Enda verre var det at de allierte ved sin krigføring, spesielt bombing av sivile mål, selv hadde

Arnulf Øverland som i sin ungdom anbefalte å stryke kristenkorset i flagget og var så radikal at han vakte forskrekkelse blant sine egne og som nå er nærmeste nabo til Kongen med æresbolig og statspensjon, har igjen kastet en hanske. Han har skrevet en stor, svært lang artikkel: «Tungetale fra parnasset», som ble publisert i Arbeiderbladet. Samme artikkel er også opptatt i det danske tidskrift «Perspektiv», og i den anledning skriver en anmelder i «Information»:

«Af den norske forfatter Arnulf Øverland, der har udviklet sig til en trist jeronimus, som kun synes i sit es, naar han har noget at kværulere over, bringes en artikel med titlen «Tungetale fra parnasset». — Øverland undser sig i disse reaktionære og eddikesure betragtninger over modernismen ikke for at køre fram med den allerbilligste latterliggørelse af Picassos maleri og den unge lyrik. Ret et bravour-numer for en talerstole-løve i de nordiske forsamlingshuse.»

gort seg skyldig i k. — som ikke noen ble anklaget for.

(Uthevelsene er gjort av oss. — Red.)

Knut Møyen om Feldmannmordene

Er han delaktig i mordene på Elsa Kristoffersen og Knut K. Fiane

I anledning av Eidsivatings frifinnelse av det jødiske ektepar Feldmanns drapsmenn — H. L. og P. P. — i Sarpsborg 2. september i 1947, hvor bare lagretten svarte NEI på spørsmålet om overlagt drap og om ekteparets penger var tatt i tyvshensikt — gjengir Aftenposten 5. september s. å. uttalelser fra «jurist-, preste- og Milorg-hold»:

«En av de ledende menn i den Milorg. undre krigen, KNT MØYEN:

«Dette er en alvorlig sak som kan få store konsekvenser, men etter min mening ble dommen slik den måtte bli.»

«Jeg kan forstå at det å drepe mennesker i en slik situasjon kan virke kynisk på mange, men selv om man antar at de to skule ha gjort seg skyldig i en feilvurdering (!!) så må man huske på at de var soldater.»

«... Jeg har selv vært med å bestemme om liv og død under krigen, om ikke akkurat i helt parallelle saker, og selv om man ikke mener det er riktig i dag, var det av og til nødvendig å ta et slikt ansvar den gang.»

Det skal vel letes lenge etter råere og galere og mere kriminelle utsagn. Undergrunnsfolk på totalt okkupert område som dreper og raner vergeløse sivile som har betrodde seg til drapsmennenes varetekt — sikkert for en god betaling — de er altså etter herr Møyens lære SOLDATER.

Vi sier ikke noe om at oberst P r a n nu har betakket seg.

Interessant er Møyens tilståelse i delaktighet i sivile mord under okkupasjonen. — Det ansvar han taler om, at det var nødvendig å påta seg ved disse anledninger, blir brennsikkert aktuelt for hans vedkommende engang.

Han mistenkes og siktes herved for viten om eller delaktighet i det gemene mord på Elsa Kristoffersen på Nesøy-broen. Likeledes siktes han for viten om eller delaktighet i det sivile bakholdsangrep utenfor Majorstuveien 18 i Oslo på den store, norske patriot Knut Knutson Fiane.

Er han uskyldig kan han fralegge seg disse siktelsener i dette blad.

Alexander Lange.

Er Ibsen en glemt størrelse?

Under «Publikums røst» i Morgenposten sto den 24. mai følgende:

«Den ene — og den andre, 18. mars gikk jeg inn på Vår Frelses gravlund. Alle våre kjente menns graver var «kledd» etter 17. mai. Det var norske flagg og de vakreste kranser for å vise hva de hadde betydd for oss. Men en grav var glemt.

Jeg gikk til Henrik Ibsens siste hvilested. Det lå en bukkett der. En bitte liten uskyldig en, bundet sammen med en enkel, løstsittende hysing.

Jeg skule gjerne vite hvilket lite — eller rettere sagt stort — menneske det var som hadde gitt en så vakker og beskjedne fedrelandshilsen til vår største dikter.

Takk til den ukjente! Jeg satt der en stund og spurte meg selv: Hvorfor glemt alle ham på vårt Norges store dag — alle uten en? K. G.»

*

Forfatteren av «Terje Vii-gen», talsmannen for skandinavismen — nordens samling er vel ikke persona grata hos dagens makthavere, som bare hører «His Masters Voice»? Eller — er han bare glemt av et sløvt folk som snart fører et «tilbakeleggende folk»s liv?

Hvis krigen i Indo-China mot formodning ikke er avsluttet i 1957, vil Ho Chi Min få sovjetrussisk og kinesisk krigsmateriell og forsyninger, som i dag når hans tropper via vanskelige jungelveier, bragt med moderne jernbaner. I 1957 vil nemlig Kina, med russisk hjelp, ha konstruert et jernbanenett som ikke bare forbinder Kina og Sovjet-Samveldet, men som også strekker seg fra Moskva til India, Indo-China og Burma.

Når byggeplanene er virkeliggjort vil det være mulig å befordre russiske tropper til det sydlige og sydøstlige Kina og i omvendt nødtilfelle å bringe kinesiske tropper til russisk område. Bygningen av de nye kinesiske jernbaner pågår for tiden særlig i landets nordvestlige del, hvor man også bygger kjempemessige Industrier — kraftverk, se-

Røde kulier henger på Chinas klipper og bygger Moskvas strategiske jernbaner

ment-, kjemiske- og maskinfabrikker.

På samme tid pågår arbeidet med tolv forskjellige jernbanelinjer, hvor man må overvinne uhyre vanskeligheter. Hundretusener av bønder er utkommandert til slavarbeide under slagordet «Hvis Vi Taper Tid Taper Vi Alt». I høylandet «henger» tusenvis av arbeidere — røde kulier — langs fjellsidene og bearbeider med hammer og steinbor tusenårgamle fjell. Fjellene må bokstavelig talt kuttes av og elvene dirigeres i nytt leie. Bare i det nordvestlige område på en forholdsvist kort strekning med endepunkt i Lanchow må

Strategisk prosjekt: Direkte jernbane fra Moskva gjennom Kina til Indo-China, Burma og India.

man bygge 1000 broer og viadukter. Fra Lanchow går den nye jernbanelinjen til den sovjetrussiske grense som i en vesentlig grad forkorter strekningen mellom Moskva og Peking.

Betydningsfull er også den planlagte strekningen Lanchow — Deatow til hovedstaden i det Ytre Mongoliet Ulan Bator. Her blir det knyttet nok en forbindelse over Sinkiang. På den østlige

del av denne 1750 kilometer lange linjen arbeider russerne og på den andre delen kineserne. Lanchow-Sinkiang-jernbanen vil når ferdigbygget gjøre det mulig for sovjetrusserne hurtig å nå Stillehavskysten.

Betydningsfull er også den planlagte strekningen Lanchow-Pratow til hovedstaden i det Ytre Mongoliet Ulan Bator. Her blir det knyttet nok en forbindelse mellom Moskva og Peking.

En femtedel av den 900 kilometer lange strekningen mellom Chenghu og Kunming er allerede i bruk. Fra knutepunktet Kunming fører veien til Indo-China og til

Burma. Når strekningene Lanchow til den tibetanske hovedstaden Lhasa og Chenghu-Lhasa blir ferdig har kommunistene to direkte forbindelseslinjer med India.

Bortsett fra den rent strategiske betydning de nye jernbanene vil få, så blir det nå mulig å bringe de kommunistiske ideer direkte til det asiatiske kontinents hjerte. Den sovjet-russisk-kinesiske allianse er bedre forankret enn man i vesten tidligere har vært oppmerksom på.

Når man nå studerer resultatet av det nære samarbeide med østens kommunister har, kan man bare beklage de vestlige statsmenns naivitet, som bidro til generalissimus Chiang-Kai-Sheks fall, mannen som var den eneste som kunne hindre — og kan hindre kommunistenes ekspansjon i det fjerne østen.

OM N.S.

Ikke før var det politiske parti «Nasjonal Samling» startet før de andre partier fant det nødvendig å sette i gang en iherdig, ondsinnet propanganda mot det. De var simpelthen reddet. Derfor gjaldt det snarest mulig å hisse publikum opp mot det.

Forholdene i Norge var på den tid uhyggelige — ja det var de som mente at en revolusjon var truende nær. Så kom det nye parti med sine gode og kloke ideer og planer. Mange som så en redning her sluttet seg til det. Aldri har vel noe politisk parti fått så mange idealistisk innstilte medlemmer som N.S. fikk. De gikk med den ærligste vilje inn for å hjelpe til å skaffe tryggere forhold i landet. — Særlig ønsket de å styrke det forsømte forsvar. Så skammelig var vårt forsvar forsømt at landet lå helt forsvarsløst åpent for den røver som kom først.

Alle andre land kjente Norges farlige stilling, og den 9. april kom tyskerne spaserende inn i landet og tok det i besittelse innen kort tid.

NORGES GAMP

Nordmennene leverte et ypperlig forsvar med det lille de hadde å råde over. Hadde forsvaret vært i orden, ville de med sin kraft og dyktighet kunnet hindre tyskernes inntrengen i landet. Nu er vi blitt bekjent med det faktum at det var England som brøt Norges nøytralitet. Det var England som brøt nøytraliteten og derved foranlediget tyskernes ankomst. Det var England som brøt Norges nøytralitet i egen interesse. Det bekymret seg såvisst ikke om all den skade og ulykke som derved ble påført Norge.

KAMPEN MOT N.S.

Propagandaen mot N.S. fortsatt i stor stil. Den engelske og amerikanske propaganda skrek ut sine usanne beskyldninger mot partiet. De illegale blad fulgte trofast med — de bar sitt navn med rette. — Men N.S. selv ble ikke bekjent med alt dette. De fikk jo ikke lese eller høre det som de andre så ivrig underholdt seg med. Det gjaldt jo mer og mer å få folk til å tro at N.S. gikk fienden til hånd — ja at de var deres lakeier. På samme tid allierte de andre partier seg med England — med det land som hadde skaffet dem krigen på halsen. Der søkte de sin tilflukt. Der-

Etter mange oppfordringer har fru Ragnhild Wiesener ønsket å få nedenstående artikkel inn i «Folk og Land». Fruen har med hele sin familie under hele okkupasjonen stått utenfor N.S. Etter frigjøringen har hun med utrettelig, våken oppmerksomhet fulgt det lovløse såkalte «Rettsoppgjør» i alle dets rystende detaljer.

Ut fra sin rike erfaring appellerer hun til alle rettskafne, lovlydige nordmenn.

Alt for lenge er folket ført bak lyset Nu krever norske borgere at sannheten om etterkrigsoppgjøret skal frem

En appell til det norske folk av Ragnhild Wiesener

fra skulle krigen mot tyskerne fortsette. Derfra ble det sendt alle mulige og umulige ordres til oss. Den som ikke slavisk bøyet seg for dem ble stemplet som unasjonale.

*

Propagandaen lyktes til fullkommenhet. Da frigjøringen kom sto opinionen — som beregnet — i kok. En folkemenning i kok eller sterkt affektbetonet har selvsagt ikke evne til å resonnerer og bedømme riktig. Det før så rettskafne folk reagerte ikke engang mot de forutfattede bestemmelser med hensyn til behandlingen av N.S. At folket i det hele tatt kunne feste lit til så meget av skjebnesvanger usannhet — det er en blodig synd — begått ikke bare mot bevegelsen «Nasjonal Samling», men mot folket selv i sin helhet.

De nevnte bestemmelser gikk ut på at N.S. bevegelsen og alt som hadde forbindelse med den skulle bære skylden for alle onde hendelser i okkupasjonstiden og at hvert medlem og andre som hadde hatt den minste berøring med partiet skulle betegnes, behandles og bedømmes som «landssvikere». Som om noen kan bli forreder mot land og folk bare fordi onde mennesker bestemmer det.

For første gang i Norges historie kunne hvem som helst — ja den verste lømmel — æreskjelle sin neste utstraffet andres feil — og det til og med på en så grusom og sadistisk måte. Makthaverne har her et ansvar som det før eller siden blir tungt å svare for. Vi følte alle den største harme og sorg over å vite våre landsmenn så mishandlet i okkupasjonstiden. Den gang

og før det forelå noe som helst bevis for at det var berettiget.

Det er brodne kar i alle land og i alle politiske partier. Dessverre var det også dårlige elementer innen N.S.s rekker. Meget må vi beklage hirdens opptreden. Men også den ble et følgeverdig eksempel etter frigjøringen. Hjemmefronten bar sitt navn med rette: «Hirderstatningen» i betydelig forverret form. Men de fleste medlemmer var bra og hederlige, aldri før straffede, norske borgere, som gikk inn i partiet med den ærligste vilje til å berge det som enda kunne berges for landet. Det var helt meningsløst — i strid med all skreven og uskreven lov — å straffe slike mennesker for var de prisgitt okkupasjonsmakten og dessverre også en del norske. Men skjønt de måtte vite at deres handlinger var straffbare, fikk de sitt folks varme sympati og villige hjelp. Vi er på det rene med at samfunnets plikt er å verne enhver som blir mishandlet. Et sivilisert samfunn må ikke kvitte seg med humaniteten. Enhver mishandlet skal hjelpes. Enhver mishandler skal dømmes — likegyldig hvem det er.

ETTERKRIGSOPPGJØR

Vi skal se litt på hvordan det artet seg like etter frigjøringen. Den store utilgivelige feil — ikke å skille mellom de uskyldige og de skyldige — ble begått. På den brutaleste måte ble alle som en slept i fengsel eller konsentrasjonsleir — til bevislig legemlig og sjelelig tortur. All tortur er avskyelig. Men det skal huskes at mens okkupasjonens torturister fikk den

aller strengeste straff, ble frigjøringens torturister, torturister mot sine egne landsmenn, slett ikke straffet eller de fikk en bagatellmessig betinget dom.

Et i og for seg uhyrlig faktum.

Ikke før var frigjøringen der, før nordmenn tok i bruk fiendens av oss alle så fordømte midler og metoder. Vi fikk altså på ny anledning til å se våre landsmenn krenket og mishandlet. Men denne gang var de prisgitt sine egne og det i fredstid og med en hatefull opinion og en lukket presse mot seg.

Jeg gjentar: Nordmenn tok i bruk fiendens av oss alle så fordømte midler og metoder.

Voldsomt sjokkert over en slik uventet behandling var alle de som ikke et øyeblikk hadde tenkt seg muligheten av at de skulle straffes for noe som andre hadde gjort og som ikke eide en tanke på svik i sitt sinn. Aldri har vel noen stått så helt vergeløse som disse ulykkelige mennesker gjorde. — Lukket inne til all den mishandling de simple voktere kunne utpekulere og lukket ute fra enhver forbindelse med verden — ikke engang sine egne fikk de på lang tid se. Jeg kjenner en dame som først fikk se sin mann igjen et helt år etter at han var blitt fengslet — sittende i et bur.

*

Propagandaen mot N.S. fortsatte og pressen hadde det ærefulle verv å støtte uredeligheten. Det var derfor ikke mulig å komme til orde i avisene. Man måtte ta sin tilflukt til bøker og brosjyrer etc. Uten forkleinelse for alle de ypperlige skribenter nev-

nes vi her Marta Steinsviks bok «Frimodige ytringer», som på fortrinlig måte illustrerer forholdene. Hun gikk selv ned i Stortinget med bøkene og la dem på hver stortingsmanns plass. Men hvem var det som leste dem? Hvem hadde mot til å se sannheten i øynene?

Verdifull er også Gerhard Holms «De passive medlemmer og rettsoppgjøret». Vi skal her nevne bare noen få at de mange uttalelser.

Prefessor Skeie skriver i sin bok «Landssvik»:

Grunnloven, straffeloven, krigsloven ga oss regler også for krigstider. Da de nye regler for en stor del står i motsetning til de gamle som ikke er opphavet, må den nye lov betegnes som en ulovlig lov». Vi har aldri i vår historie hatt en sådan rettsløshet.

En av de få prester som holdt mål, sokneprest Eystein Poulsen, betegner rettsoppgjøret som den største landsulykke som har rammet det norske folk.

Sorenskriver Roll Hansen slapp merkelig nok til i pressen med følgende: Hvor mange sjelemord er begått siden frigjøringen? Papirene på bordet. Demokrati skal vel ikke bety ondskap?

En redaktør skriver i et privatbrev: Det kan aldri gjøres godt igjen, men kanskje kan vi mildne det litt.

Selv har jeg hørt foredragsholder Nic. Stang uttale i Nobelsalen: Vi vet så inderlig vel at de nye anordninger er lovløse, men det er vår hellige plikt å bruke dem.

På et offentlig møte har overlege Scharffenberg uttalt: De har kastet seg i raseri over N.S. for å skjule sine egne synder. Samtidig gjorde han oppmerksom på at det — som en absolutt betingelse — måtte klare, uhildede hjerner til for å lage brukbare lover.

Dette er helt riktig. Utenfor fengslene går fri og frank — helt ustraffet — mangfoldige nordmenn som under okkupasjonen ytet fienden verdifull bistand, endog mot betaling. De skadet også ellers sitt land på mange måter, bl. a. ved den ødeleggende sabotasje som ingen betydning hadde med hensyn til krigens utfall, men som ladet til grusomme repressalier fra tyskernes side.

De snikmyrdet uskyldige landsmenn i byens gater og

ellers og satte derved et merke på de myrdede som førte til fengsling og mishandling og invaliditet blant de drep-tes familier. Deres nasjonale holdning var en nyskapning som nærmest gav seg utslag i angiverier og andre lave handlinger. Litt svindel og bedrageri her og der og endog også regulært drap på verge-løse personer i fredstid syn-tes ikke å minske glorien om deres helteskikkelser.

I over 8 år har jeg med vå-ken oppmerksomhet fulgt det såkalte rettsoppgjør i alle dets rystende detaljer — også ved besøk i mange ulykkelige hjem. Jeg har således hatt rikelig anledning til å se ifrn i et hav av menneskelige lidel-ser, sorg og fortvilelse, nød og elendighet, legemlig og sjele-lig mishandling i fengsel og på sykehus, vanvid og selv-mord, invaliditet og nerve-vrak, tusenvis av barns rop opp til Himmelen om barm-hjertighet, skremmende opp-treden fra kirkens menn — ja endog ukvemsord fra preke-stolen.

I denne forbindelse vil jeg nevne at jeg under mitt ar-beide har lært å kjenne så mange helt igjennom bra og ærlige nordmenn, at de for alltid har fått min varme sympati og dype respekt.

Hvor mange ulykkelige, slitte mødre og hustruer har jeg ikke sett greie sitt hus og sine barn under de aller van-skeligste forhold. Og så tan-ken på sønner og menn — de skulle bringes en eller an-nen glede og oppmuntring under de uhyggelige besøk i fengslene.

Når jeg forundret og beun-drende har spurt hvordan de har kunnet gjøre så store gjerninger har jeg fått det lysende svar:

Vi har ikke fortjent alt det onde som er gjort oss — ikke våre menn heller, — — det er det som holder oss oppe

Det er mange som slett ikke forstår mitt arbeide her. — Men hvis de ikke var ført bak lyset, hvis de kjente forholdene, ville sikkert deres hjerter og forstand ledet dem til å støtte meg.

*

Uder arrestasjonene stjal den edle hjemmefront med seg hva den kunne komme over. Mangfoldige ble fratatt sine hjem, og mange har en-nå ikke fått det tilbake. De ble berøvet arbeide, ære og

tillit — ja alle mulige rettig-heter.

Et medlem av Stortingets justiskomite ble den 23. juli 1946 intervjuet av «Friheten». Der fikk vi blant annet vite at landssvikanordningen av 15. 12. 44 ga lov til å sperre folk inne opp til et år uten dom. Skjønt det ble innrøm-met at det stred mot menne-skerettighetene, rådet det enighet i Justisnemnda om at adgangen til slik forføyning måtte opprettholdes. Dermed har Norges Storting slått fast at de såkalte «landssvikere» — altså alle NS-medlemmer som fikk dette skjellsord fe-stet på seg — ikke har noe krav på å nyte godt av prin-sippet om menneskerettighe-tene. Dette forsvarer som en forholdsregel demokratiet måtte ta for å forsvare sin eksistens. Det er Norges Stor-ting som har fastslått dette. Kan NS ha et sterkere våpen mot sitt samfunn?

Er det underlig, at gamle, rettskafne dommere ryster på sine hoder og forferdet spør: «Lever vi i rettsstaten Norge?»

Hva kan grunnen være til at en så opplagt lovløshet kan finne sted i den norske retts-staten?

Spørsmålet kan til dels be-svares ved å stille nye spørs-mål: Hvordan sto det egent-lig til med nordmenn som i dølgsmål og i fremmed land utspekulerte de provisoriske anordninger — den sadistiske såkalte «landssvikanordning» som ikke ble kunngjort, men ble hemmeligholdt til etter frigjøringen. Var disse lov-makere gode nordmenn med nasjonal holdning? Hadde de klare uhildede hjerner som er en absolutt betingelse for å kunne lage brukbare lover?

Hvordan forholdt regjering og Høyesterett seg til disse bestemmelser? Var det ikke fire av våre mest ansette høyesterettsdommere som dis-senterte mot dem? Kunne grunnen til denne dissens væ-re at de fant anordningen i farlig strid med vår grunn-lov? Når disse erfarne og dyk-tige dommere ikke anså det som straffbart å være med-lemmer av NS, er det da mer-kelig at andre, og især de som er blitt dømt etter slike be-stemmelser, heller ikke kan anerkjenne dem?

Høyesterettsadvokat Ger-hard Holm har skrevet føl-gende «Jeg har alltid nærret en dyp ærbødighet for Høye-

sterett, men jeg kan ikke få inn i mitt hode at den fler-tallsavgjørelse vi her taler om kan være riktig. Når jeg an-vender avgjørelsen på de mange NS-medlemmer som jeg har fått kjennskap til i lø-pet av de siste måneder, stei-ler jeg.»

Lovene ble imidlertid god-tatt. Derimot mente domsto-lene seg berettiget til å døm-me etter «norsk lov». Har ikke dommerne avlagt ed på å være tro mot sin grunnlov? Er ikke domstolens uavhæn-gighet et kjernepunkt i norsk forfatning? Skal ikke en dom-stol holde seg til den almin-nelige s i k r e og e k t e retts-bevissthet og de derav flyten-de grunnlovsmessige lover som rettkilde? Skal ikke domstolene verne om rettsbe-vissheten og være på vakt mot opinionen? Har våre domstoler vært det?

Eller har de dømt etter en opinion i kok, eller i hvertfall sterkt affektbetont? Jeg sy-nes at enhver dommer måtte forstå at en slik opinion in-gen rettskilde var. Den kan tvertimot bli en kilde til ubo-telig urett — især hvis den støttes av en uansvarlig pres-se og kirke. Hvis domstolene ikke holder seg til deri sikre, ekte rettsbevissthet, da svik-ter de sitt kall, og det er død-sens alvor og ulykke for fol-ket.

Underlig er det at våre dommere i alle disse år har kunnet greie å dømme sine landsmenn etter lover med tilbakevirkende kraft, noe som er s t i k k imot Grunn-lovens bud. Underlig også at de ikke har tatt seg det min-ste ad notam at kyndige, rett-skafne jurister har levert mangfoldige anklager mot rettsoppgjøret. Etter de man-ge beretninger jeg har fått fra de dømte NS-folk, ønsker jeg å nevne i allfall en av av dem.

Som bekjent ble krigen av-sluttet 9. juni 1940. Doku-mentet om kapitulasjonen er underskrevet av general Ro-scher-Nilsen, som representerte den norske overkommando og er senere lest av Nygaards-vold, Koht og Ljungberg, som alle har signert Utenriksde-partementets eksemplar. — Allikevel forlanger domstole-ne at de anklagede skal anse krigen som stadig fortsetten-de etter nevnte dato. Enhver anklaget blir spurt om han ikke er på det rene med at

krigen varte fremdeles. Selv om vedkommende besvarer dette spørsmål med nei, jeg mente krigen var slutt, eller dommeren glemmer å rette spørsmålet til anklagede, står det alltid i domspremissene: «Retten anser det bevist at tiltalte var klar over at Norge var i krig med Tyskland.»

Man har villet gi det utse-ende av at «landssvikloven» er en amnestilov som gir mil-dere straff.

Dette har intet med sann-heten å gjøre. Etter Grunn-lovens bud kunne man ikke straffe slik som hatet og gjengjeldelsen forlangte. En ny lov måtte derfor til for å ramme titusener på titusener hårdere og mere følbart. Vi behøver bare å merke oss de forskjellige myndigheters opp-treden for å være forvisset om det. Kan det ikke også påvi-ses at der ved siden av de strenge lover ble anvendt fusk og fanteri og alskens underfundige påfunn overfor de anklagede? Merk f. eks. dette om krigens slutt.

Man skulle tro at kirken hadde protestert mot alle dis-se uhyrligheter. Men nei. Som før nevnt har den opptrådt så skremmende at NS-folk ikke turde gå i kirken en-gang. Fra høytstående hold i kirken er folket blitt vill-le-det. Mangfoldige menneske-lige lidelser har derfor kirken på sin samvittighet.

En ung prest som tilhørte hjemmefronten og satt i tysk fengsel, kom gledestrålende hjem for å være med på å bygge opp sitt land igjen. — Han ville hedre sine lands-menns minne ved å oppfylle deres siste bønn om å bygge landet opp på den rette må-ten. Han la særlig stor vekt på kirkens holdning. Da han så at den sviktet, snudde han ryggen til Norge og brukte si-ne betydelige evner og krefter annetsteds.

En politimann har i to vit-nres nærvær uttalt: «Vi kan jo ikke la folket vite sannhe-ten.» Dette er øyensynlig og-så pressens mening.

Ansvarlige journalister sit-ter uanfektet og forteller at vi har full pressefrihet og at fol-keopplysningen står høyt. — Allikevel lukker avisene seg konsekvent for opplysninger av stor verdi. Blant våre «kårne» i selve stortingssalen og i redaksjonelle artikler får vi vite at rettsoppgjøret er verdig i overensstemmelse

med folkets rettsbevissthet.

Er dette redelig og verdig av dem som sitter med ansva-ret for folkets opplysning?

At propagandaen mot N.S. fortsetter har vi nylig hatt be-vis for. En del kvinner og menn sendte Kongen en hen-stilling om å frigi de N.S.-fanger som enda — på det ni-ende året — sitter i fengslig forvaring, mens politiske fan-ger i andre land blir løslatt i stor stil. Denne henstilling ble fulgt av en diskusjon som Morgenbladet villig ga plass for.

Nå var det i god tid forut planlagt av den tidligere «motstandsfront» å danne en forening til vern om krigsofrenes interesser. Benådnings-andragendet kom derfor som sendt fra himmelen. Det kun-ne utnytted til å hisse folket ytterligere opp mot de tidlige-re N.S.-medlemmer, og få stemningen helt over på den annen side.

Pressediskusjonen ble inn-ledet av Lauritz Sand, og Gri-ni- og Sachsenhaus-klubbene kom med en lang beklagelse over at samfunnet ikke vare-tok krigsofrenes interesser som det burde. Visstnok slapp til en viss grad andre menin-ger til. Endog et par tidligere N.S.-medlemmer fikk komme til orde. Men sannheten druk-net i de mange innlegg på Lauritz Sands nivå.

I sin leder den 17. november forteller Morgenbladet tydelig at det forstår diskusjonens hensikt. Lederen ble avsluttet med den freidige be-merkning at ifølge folkets «rettsbevissthet» er det ikke grunn til å løslate de gjenvæ-rende N.S.-fanger.

Men så lenge folket ikke har fått opplysninger om de faktiske forhold, er deres rettsbevissthet som «Keise-rens nye klær».

I samme åndedrett blir det på det kraftigste pekt på at samfunnet har ganske ander-ledes viktige interesser å va-reta — nemlig krigsofrenes. Vi kan selvsagt ikke være enig med Morgenbladet i at samfunnet skal neglisjere an-dre mishandlede landsmenn.

De skal såvisst ikke glem-mes.

Under diskusjonen i Mor-genbladet ble de fanger som enda sitter innsperret beteg-net som det sjofleste, avsky-ligste bunnfall, o.s.v. Det er ikke vanskelig å påvise og

Forts. side 8

Lydighetsplikten og regjeringen Nygaardsvold

Strafferaseriet mot NS be- grunnes også med påstanden om at de ved sin holdning under krigen handlet i strid med borgernes lydighetsplikt mot landets lovlige og konstitusjo- nelt ansvarlige regjering. For en slik forsyndelse og for å innskjerpe denne plikt, var det nødvendig med strenge straffer, har vi hørt.

Dette høres jo bra ut. Men selv om påstanden var riktig, så har den sin gyldighet bare under den forutsetning at regjeringen Nygaardsvold under krigen opptrådte konsti- tusjonelt korrekt, men ikke hvis den innlot seg på hand- linger som tvang landet og dets borgere inn i et retts- stridig forhold til gyldig og gjeldende lov. I så fall hadde (og har) myndighetene ingen rett til å påberope seg noen lydighetsplikt fra borgernes side. Da får tvertimot det gamle ord sin berettigelse: «Bryter staten individets (folkets) rettigheter, opphø- rer individets (folkets) plikter overfor staten.»

Og det må nå være ganske

klart etter de opplysninger som er dratt fram om begi- venhetene omkring krigsut- bruddet, og etter de innrøm- melser som er gjort endog fra vestmakthold, at det var disse makter som ved sine provokasjoner og nøytrali- tetskrenkelser førte krigen inn på norsk område, og ikke hverken tyskerne eller nasi- stene. Og det må videre være like klart at når Nygaardsvoldregjeringen allikevel gikk over til Vestmaktene, så skjedde det i strid med retts- gyldig lov og dessuten i strid med regjernes høytidelige erklæring om at den ville «opprettholde fullkommen nøytralitet for Norge i kri- gen mellom Vestmaktene og Tyskland. Og meg bekjent er det ennå ikke påvist at der finnes noen lov som ga regje- ringen Nygaardsvold endog skinn av rett til å oppgi nøy- traliteten og trekke landet inn i krigen på Vestmaktens side — for deretter å bringe seg selv i sikkerhet ved å flykte fra landet.

Også av den grunn bortfal-

ler hele rettsgrunnlaget for den usiviliserte menneskejakt som har pågått etter krigen under navn av «rettsoppgjø- ret».

Tiden må derfor nå være inne til at folket får øynene opp for de historiske for- falskninger det her dreier seg om, så skylden og ansvaret for de ulykker krigen — og om mulig enda mere de retts- krenkelser etter krigstiden — har ført med seg, kan bli over- ført på de rette vedkommen- de. Og det må i første rekke bli på regjeringen Nygaardsvold og den såkalte «hjemme- fronten» med sin — rettslig sett — «forbryterske» virk- somhet, som o.r.sakfører O. Lindheim har kalt den.

Myndighetene har nå i 9 år praktisert «å rette smed for baker-jus» her i landet. Og det bør være lenge nok.

Lærer.

HEDERLIG OMTALE

«Laffen» i Verdens Gang kommenterer den nye justis- minister:

«Tenk at'n Sjaastad er blitt justisminister. Ja, ja, — i disse dager stiger selv termometret i gradene.»

engelsk lord i spissen) som de beslaglagte hemmelige doku- menter i den engelsk-franske generalstab, — avvist som de ble av Hevn-tribunalet i Nürnberg.

Spesielt fornøyet er den gamle lords danseprestasio- ner på slakk line for å bestri- de Nürnberg-charterets «re- trospektive virkninger». Hva dette punkt angår ville det allikevel være anbefales- verdig å studere — i hvert fall overfladisk — innleggene til Mr. Jackson, David Fyfe og den øvrige kamarilla, som må- neder igjennom gjorde alle mulige og opptenkelige an- strengelser for nettopp å un- derstreke erklæringen om det forbryterske ved «angrepskri- gen». Denne erklæring skulle jo bety «vårt århundres av- gjørende rettslige nyskap- ning», «en ny milepel i sivi- lisasjonens historie.»

Men så, ganske plutselig, ønsker ikke ypperstepresten for alle hevndomstolene å anerkjenne som sann den kjens- gjerning at denne «lov med tilbakevirkede kraft» er noe fullkommen nytt?!

Arme mann! Det minste

Kommunistene gjør opprør mot norsk domstol

I kommunistenes hovedorgan «Friheten» sto følgende opprop den 1. juni med 500 navn under:

Vi undertegnede fagorganiserte arbeidere soldarise- rer oss med de streikende arbeidere ved Torp Bruk og den kamp de fører for frihet og rett til selv å velge sine tillits- menn.

Vi potesterer mot politiets og rettsmyndighetenes forføl- gelse av Torp-arbeiderne og den aksjon som er satt i gang for å nytte arbeidstvistlovens paragraf 40 mot fagorganisa- sjonens solidariske hjelp og støtte til kjempende kamerater.

Vi erklærer at vi har ytet og fortsatt vil yte økonomisk hjelp til de streikende ved Torp Bruk og oppfordrer alle rett- tenkende mennesker å gjøre det samme.

Som en protest mot arbeidstvistlovens paragraf 40 og myndighetenes opptreden har vi offentlig avgitt denne er- klæring.

Vi slår fast at 500 navngitte kommunister gjør opprør mot en endelig dom avsagt av en norsk domstol.

En sovjet-russisk soldat kom sent på kvelden til Wien. Da det var vanskelig for rom, måtte han dele et med en amerikansk sol- dat. Etter en kort stund kom han løpende ut og ropte om hjelp.

En interalliert jeep kom forbi, og russeren ble spurt om hva som var i veien.

«Jeg kommer til denne forban- nede by,» fortalte Ivan rasende, «og det første som skjer er at jeg må sove med en forbannet ame-

rikaner. Jeg kommer inn i værel- set, tar min sko av og binder dem fast til mitt bryst, som et skikkelig menneske gjør. Ameri- kaneren tar sine av og setter dem utenfor døren, som på kino. Jeg tar uret mitt og legger det under puten, som et skikkelig menne- ske gjør. Amerikaneren tar sitt av og legger det på nattbordet, som vi ser de gjør på kino. Etter en stund tenker jeg han sover. Så går jeg bort og vil ta hans ur, som et skikkelig menneske gjør — og så tar den forbannede kapita- list sin pistol og skyter — akku- rat som de gjør på kino.»

JOAO DAS REGRAS

En «ny» rett

Autorisert oversettelse for Folk og Land

18

Lord Wright finner det dess- uten påkrevet å regalere oss med sitt nådige syn på «ag- gresjonskrigen». — Herunder unnsjapp der ham en bekjen- nelse som punkt for punkt bør tilegnes fremtidens objektive historikere og jurister, når hi- storforskningen en gang i sin rettssal skal avsi dom- men over «dommerne» fra Nürnberg, — den gode lord Wright innbefattet.

«Lord Wright tilføyet at in- gen hadde benektet at en for- svarskrig i stor utstrekning kunne bli satt i verk eller for- hindret av en stat og dens le- dere.»

Da den tyske Wehrmacht den 1. september 1939 ryk- ket inn i «Korridoren» — rø- vet av polakkene i 1919 — fer å beskytte sine landsmenn,

hvorav allerede tusener var blitt myrdet, fordret Tyskland, som hadde vist en grenseløs tålmodighet og gang på gang fremsatt de mest mode- rate forslag, ikke annet enn den seg tilkommende rett og handlet i selvforsvar. I hvor høy grad dette selvforsvar var på sin plass og påkrevet, får vi på en slående måte beskjed om i innberetningen fra Røde Kors legekommissjon:

«58 000 tyske menn, kvinner og barn ble funnet i Brom- berg, Posen og andre eldgam- le tyske byer, myrdet på rå og bestialsk måte av de umenne- skelige polakker.»

Dette er imidlertid igjen et faktum som like lite interesse- rer den «demokratiske rett- ferdighet» hos en «krigsfor- bryterkommissjon» (med en

man kan si med hensyn til denne lord Wrights forsvars- tale er følgende gamle romer- ske sentens:

Ut desint vires, tamen est laudande voluntas! (Selv om den åndelige kraft mangler, bør man rose den gode vilje!)

Eller skulle det muligens forholde seg slik at endog den gode vilje mangler hos denne rettferdighetens MAESTRO til å dekke over sin hevngjort?

Hermed er «En «ny» rett» avsluttet.

Boken ble utgitt i Portugal i 1947 under titelen: «Um Novo Direito Internacional».

Offentliggjørelsen i Folk og Land har funnet sted etter tillatelse av dr. Francisco dos Santo, som var en av utgi- verne.

U R

I vekkerur, stueur og ka- minur fører jeg det beste som kan oppdrives, nemlig

— **Junghans** VEKKERUR

fra kr. 19.— til kr. 32.—.

REISEVEKKER

i skinnetu til kr. 54.—

KAMINUR (bordur)

fra kr. 179.— til kr. 331.—

STUEUR

fra kr. 182.— til kr. 280.—

ARMBÅNDSUR

kommer ennu meget uregelmessig, men jeg fører alle de kjente merker — Omega, Tissot, Longines, Cyma, Certina, Revue etc. Skriv til meg og oppgi prisklasse De ønsker i ur, og jeg skal ta ut ett som De skal bli tilfreds med. Dette er en tillidssak men lesere av denne avisen kan være sikker på reell be- handling.

R. Gjessing

Urmaker
DRAMMEN

Episoder fra «frigjøringen» i øst

Hr. redaktør!

Jeg tillater meg å oversende Dem et par utdrag av privatbrev som muligens kunne ha interesse for Deres blads lesere. De nevnte utdrag gir en skildring av den måte tsjekkere praktiserte «frigjøringen» på overfor vergeløse tyske sivilpersoner.

Det som her berettes grenser visstnok til det en normal menneskehjerne har vanskelig å tro på, men det er ikke desto mindre opplevet virkelighet, — demokratisk frigjøringsvirksomhet. — Det er jo ikke så mange årene siden vi så utsøkte prøver på denne virkelighet her i landet også, selv om den kanskje ikke antok full så krasse former som annetsteds. Det var sikkert hverken evnen eller viljen det skortet på, for det viste seg at det ikke bare er sten vårt Norge har nok av, men også pøbel i landets forskjellige sosiale strata.

Mens jeg er inne på dette sørgelige kapittel, vil jeg ikke unnlate å gjøre oppmerksom på pastor Reichenbergers bok «Europa in Trümmern», en inngående dokumentasjon av de utrolige grusomheter som ble begått mot tyskerne i øst etter den lovpriste «frigjøring» — d.v.s. frigjøringen av de laveste og mest sadistiske drifter og instinkter i menneskesinnet. Deres blads lesere bør gjøre seg kjent med innholdet av denne hårreisende boken. Det må ha vært pastor Reichenberger en lidelse uten like å samle all dette stoffet og siden føre det i penne. Men da vi er blitt overført med beretninger om tyskerens grusomheter, er det på høy tid at «den annen part» også får anledning til å legge frem sine dokumenterte bevis for det som er skjedd. Det er ikke annet enn simpel rettferdighet overfor overvunne, som i årevis via aviser, bøker, film og radio er blitt syltet ned i løgn og bakvaskelser og i lang tid avskåret enhver mulighet til å ta til gjennæle og forsvar seg.

AUDIATUR ET ALTERA PARS!

Deres ærbødige M. J

Utdrag av brev fra en sudet-tysk dame

«Du skriver om boken, pastor E. Reichenberger: «Europa in Trümmern» (Das Ergebnis des Kreuzzuges der Alliierten. Göttingen (1952), som handler om de grusomheter som ble forøvet mot tyskerne i Tsjekkoslovakia. Du kan trygt stole på at alt som står i boken, ja meget, meget mere... For alt kan man jo ikke skrive ned, — da ville en bok ikke strekke til. Og dette skjedde ikke bare i Prag, men over alt. Alle tyskere ble sperret inne, men hvordan? 30—40 mennesker i ett rom, — man sov på gulvet, på bordet, under bordet. Jeg lå 5 uker på bare gulvet, senere ble jeg sendt som tjenestepike til en tannlege, og der kunne jeg i det minste ligge på en madrass. En kvinne fra Troppau — hun oppholder seg også her — fortalte meg for noen dager siden hvordan de i Troppau hadde slått og sparket Raimund Habel slik at han til slutt bare var en blodig kjøttklump. Død naturligvis. Mor var også sperret inne i den samme konsentrasjonsleiren og har fortalt meg meget. Min bror, min svoger, ja nesten alle mennene ble nesten

hver eneste natt revet ut av søvnen og pisket. Mange av dem ble liggende døde. Klokkene 4 om morgenen var det å stå opp: svart kaffe, 1 skive tørt brød, hele dagen tungt arbeide, til middag en tallerken suppe av gryn og poteter, til kvelds det samme som om morgenen. Slik var det og så i Olmütz, hvor en høyst fruktsommelig kvinne ble stillet opp mot veggen og pisket så lenge på maven at fosteret kom ut. Hennes mann ble tvunget til å være tilskuer til dette.

Bruno var heldig. Han ble sperret inne i Ostrau. Der fantes det også fryktelige konsentrasjonsleirer. Således f. eks. Hånkeleiren, hvor en tysker ble tvunget til å henge sine tyske kamerater, — jeg tror det var over 50 stykker. Han ble siden vanvittig og led av forfølgelsesvanvidd og kom senere i den samme leiren som Bruno. Den leiren hvor Bruno befant seg, var en såkalt mønsterleir. Den slags fantes det på alle større steder. Disse leirer ble vist frem til de utenlandske kommisjoner eller utsendinger fra Fløde

Kors, — de kom ofte fra forskjellige land.

Jeg skal nu skrive til deg om ofrene i vår bekjentskapskrets. Min tante og kusine fra Ostrau var flyktet til Brünn. Der kastet de seg fra 7. etasje ned på gaten, sannsynligvis i fortvilelse over russernes voldtektsforsøk. De døde begge. Begge svigerforeldrene til min hustru i Prag, mannen var lege, ble skutt. Begge var omkring de 70 og hadde sikkert ikke gjort et menneske fortred. Foreldrene til min tante Erna, de var også begge i 70 års alderen, ble drevet avsted fra Brünn til fots mot grensen til Østerrike. Underveis var det ingen som fikk lov til å gi dem noe å spise eller drikke. De er blitt liggende et eller annet sted på veien eller har sultet ihjel. I den samme transporten gikk det likedan med moren til en kollega av Bruno. Moren til min svigerinne Christl sultet ihjel i en konsentrasjonsleir i Böhmen. Hennes krefter var helt uttømt, ingen brydde seg om henne. En bekjent av oss fikk øye på henne... Hun kjente ham igjen. Hun lå i sine egne ekskrementer, og fluene satt allerede på henne. Hun til-

Utdrag av brev fra en tysk kvinne, nu i Vest-Tyskland

«At P. (tsjekkisk dame, inngiftet i ovennevnte familie) etter alle sine dårlige erfaringer fremdeles kan være så stolt av sine landsmenn, begriper jeg ikke. Vi vet jo alle sammen nu at tsjekkerne endog har vært meget, meget grusommere en polakkene, og vi kan bare si det samme som din fetters kone: «Du kan trygt stole på alt som står i den boken.» I Prag ble tyske kvinner bundet sammen og kastet i Moldau, småbarn revet ut av barnevognene og slengt etter dem. I sitt hat har de ikke nektet seg noen ting. Like før sammenbruddet var det mange tyskere som flyktet til Tsjekkoslovakiet. Disse arme mennesker havnet like i helvete, og om det kunne der fortelles en god del. De ble drevet avsted som dyr med slag og spenn, etter at de var blitt berøvet alt de eide. — Gjennom landsbyene måtte de gå på sine knær, så de ble helt opprevne og blodige. I dagervis smakte de ikke mat. Min

hørte en meget fin og velstående familie i Kroppau, og nu lå hun for døden på en haug med halm. Ingen kunne hjelpe henne, fordi alle ble kommandert til arbeide. Christl vet ikke hvorledes hennes mor døde, — vi orker ikke å fortelle henne det.

Mannen til en kvinnelig bekkjent av meg (Grohmann fra Würbental) ble slått ihjel, faren til en av mine venninner ble skutt og så videre. Jeg kan tenke meg at du har fått nok nu. Vi er bestandig glad alle sammen når vi slipper å tenke på denne tiden.

Til det jeg har nevnt kom også andre ting. Vi måtte gå med en stor N på hvit bunn på brystet, slik at alle kunne kjenne oss på lang avstand. Vi fikk heller ikke lov til å gå på fortauet og ikke lov til å kjøre med trikk eller jernbane. Da vi kom ut av konsentrasjonsleiren, fikk tyskerne andre rasjoneringskort enn andre. Ikke kjøtt, ikke melk, lite fett, ikke hvetemel. Vi fikk bare lov til å bo i kjellerleiligheter eller i rene rønner, — ja, det kunne være meget, meget mere å nevne for deg.

Men nu har tsjekkerne fått det ordentlig dårlig, og det unner vi dem.

- Rettelse -

I Nr. 20 har innsneket seg en feil i vårt opptrykk fra Morgenbladet av overlege Scharffenbergs oppsiktsvekkende og modige artikkel om skolebøkene fremstilling av okkupasjonen, som han hevder nærmer seg historiefalskning. Det står feilaktig midt på spalte tre på tredje side (om de frikjente, kommissariske statsråder Johannessen, Ravner og Sandberg: «... de gikk inn for Quislings egen regjering...») Riktig er: «... de gikk ikke inn i «Quislings egen regjering». Uttrykket «Quislings egen regjering må ikke forstås derhen at han ikke spilte en inngripende rolle i den riktignok (i likhet med Administrasjonsrådet) også kommissariske regjering i tiden 25. september 1940 til 1. februar 41. Alle denne regjerings medlemmer var (eller bli medlemmer av NS), med unntagelse av de tre ovennevnte. Vi har ikke hørt noe om at disse tre ikke lojalt har samarbeidet med sine NS-kolleger i det okkuperte Norges interesse...

Den tsjekkiske president Zapotocky var på besøk i en liten landsby. Der traff han en gammel bonde som var meget pent keldt. President Zapotocky betraktet dette som et bevis på befolkningens velstand og spurte mannen hvilket kollektivt bruk han arbeidet på. «Jeg arbeider ikke mere,» svarte den gamle, «jeg har fått alt dette av min sønn.»

«Du kan være glad over å ha en slik snill sønn,» svarte presidenten, «han må være en meget flink arbeider. Han er helt sikkert sjokk-arbeider, hvor arbeider han forresten?»

«Jo, han er flink han,» svarte bonden, «han arbeider ved Ford-fabrikkene i Detroit.»

kusine var med på alt sammen, og hun mistet også sin mann under marsjen. Det er helt skrekkelige ting som er foregått...

Tømmerhogst

for 2—4 hoggere. God betaling. — Ny hytte. — Radio.

O. S. Guterud,
Kravik, Nore.

Billig god mat for Folk og Fe

Endel tønner frisk og god sild, forsild, selges for kun kr. 36.— pr. tønne, 100 kgr.

Delikat, nysalta Uer — 1/10g 1/4 tdr..

Prima skinn- og befnri kleppfisk leveres i kilopakker til forbrukere og handlende.

OTTO OTTESEN-HAVNERAAS A/S
Telef. 1630 - Kristiansund N.

I vårsolen spirer . . .

(Forts. fra side 1)

er den mest ansvarsløse mann jeg kan tenke. En brikke i systemet!

*

La meg så vende meg til våre egne, de «dømte», og spørre: Hvor er du? Sitter du taus og likegyldig, der andre søker å rehabilitere din ære?

Har vi såkalte landssvikere støttet de institusjoner, vårt Forbund, vårt blad, de menn som i ærens navn fordre rettferdighet, oppreisning.

Dette er et alvorlig samvittighetsspørsmål og berører i høy grad vår karakter og omdømmet av oss. Du hjalp Norge i en vanskelig tid, men nu svikter du dine egne, som

arbeider for din ære.

Var det ikke for å hjelpe ditt land, etter at regjering og konge var flyktet fra sine plikter, at du gikk inn i N.S.? Var der andre grunner for vår innmeldelse? Var det ikke fedrelandskjærligheten som ledet våre handlinger?

Jo. Til visse! I det store og hele var det ikke andre grunner for vår aktive del i arbeidet. Og når jeg tenker på alle de jeg har møtt, både fra fengselstiden og siden, står et bilde for meg i styrke og ære, åpne, staute individualister. Det som lå alle aller fjenest, var i allfall å «svikte sitt land». En slik tanke er så tåpelig i seg

og for seg selv, at den kan kun komme til orde for å dekke egne forbrytelser, eller den er skapt i en idiotthjerne.

Men nu spør jeg: Hvor ble dere av, alle dere tusener som ble dømt? Nu da ærens oppgjør er det eneste mål, — er du feig, er du en ussel karakter, som vil svikte ærens bud? Stille deg i linje med de som besudlet din ære. Har du ikke råd? Her sier jeg sludder i en pengevandringstid som i dag. Skulle ikke din ære være verd 50 kroner — 20 til Forbundet, 20 til bladet, 10 til bøker. Vi skulle være det mektigste parti, bare i oss selv ca.

100 000, og dertil våre barn. Skulle ikke de stå på ærens tun sammen med far og mor. Nu er vi en liten håndfull eprsoner. Skam og ulykke er det, som skaper tvil og særhet. Selv har jeg gjennomgått en slik periode. Hva kan alt vårt strev nytte, når selv våre egne svikter.

*

Men som vårsolen varmer, gir kraft og tro, vekkes dådens trang i kamp mot urett og forfølgelse, i kamp for ærens mål, en gudegave vi aldri må svikte.

Erling Bjørnson.

Onde regjeringer . . .

(Forts. fra side 1.)

som om hele folket er ansvarlig for en livilken som helst ond og forbrytersk handling som blir begått av regjeringer og politiske ledere.

*

Det bør kanskje tilføyes at problemstillingen hos forfatteren, Rene Wormser, synes å være noe sviktende, idet han øyensynlig — i ethvert fall slik det fremgår av Newsweeks anmeldelse — tar det for gitt at den tapende part hadde ONDE regjeringer, og at de seirende regjeringer var gode, i ethvert fall ikke ONDE.

Men når en leser om de beslutninger som ble truffet av henholdsvis den engelske re-

gjering ved statsminister Churchill og den amerikanske regjering ved president Roosevelt, angående Morgenthau-planen, så kan der være god grunn til å spørre om hvilke folk og nasjoner det var som hadde ONDE regjeringer?

*

Det er også mange som har glemt at det var England og Frankrike som erklærte Tyskland krig 3. sept. 1939, og ikke Tyskland som «overfalt» disse to så fredselkende land. Grunnen til at England ville krigen mot Tyskland fremgår også med klarhet av ovenstående sitater fra Churchills memoarer.

Husk kontingenten!

Trygve Engen:

Jeg er ingen landssviker

Krøniken om førkrigstidens, krigstidens og etterkrigstidens

hendinger, slik vi så dem.

Eget forlag, Straumholmen

Pris kr. 11.— til F.r.b. giro 15028

Moderne litteratur fra hele verden på tysk,

i utsøkt utstyr, og musikk på «longplaying»-plater for bok- og musikkvevner til meget gunstige betingelser. Opplysninger om program, medlemskontingent og betalingsbetingelser fåes ved henvendelse til

EUROPÄISCHER BUCHKLUB

Verlags-GmbH, Stuttgart, Lindenspürstr. 22, Tyskland. Repr. i Norge: C. F. SANDBERG, Ekspedisjonsentralen A/S, Rådhusgt. 8, v. 306, Oslo. Bankgiro nr. 722 B/179. Postgiro nr. 16 555.

En appell til det norske folk

Forts. fra s. 5.

fullt ut bevise at de gode, nasjonale nordmenns handlinger ikke på noen måte står tilbake for de beskyldninger som i overdreven målestokk rettes mot de gjensittende fanger.

Justisminister Cappelen har uttalt at: «Det skal ikke kunne sies — ikke med noe som helst skinn av rett — at det frie, demokratiske Norge behandler sine egne fanger på noen som helst måte like så dårlig enn si verre enn de ble behandlet i okkupasjonstiden og derom antar jeg at alle gode nordmenn vil være enig.» De gjensittende fanger kan imidlertid med rette bevise at vårt Norge ikke er så fritt og demokratisk som Cappelen ønsket det skulle være.

Disse fanger VET jo som vi andre — også deres dommere — at de er dømt etter ulovlige tilbakevirkende lover og dessuten krenket og nedverdiget på alle mulige måter.

De har vært utsatt for svik. De har derfor rett til å slippe ut hurtigst mulig til nyttig arbeide for samfunnet og til samvær med sine kjære.

: Det norske folk er ført bak lyset. Folk flest tror jo det som står i avisene eller som uttales i Stortinget. Pressen har et helt forferdende tungt ansvar.

Men det norske folk består ikke bare av uvitende mennesker, som ikke vil se sannheten i øynene, heller ikke av

bare onde hevnjerrige individer. Vi har heldigvis hundretusener og atter hundretusener som ikke vil være med på å sette en plett på sitt fedreland som kulturstat, rettsstat og kristent samfunn.

Til disse nordmenn appellerer vi inntrengende.

Vi er norske borgere, vi er medlemmer av det norske samfunn som vi har store krav til.

Vi krever deres bistand til å få folkeopplysningen høynet, så vi har en sikker rettsbevissthet å henvise til.

Vi vil ha rettsstaten tilbake.

Vi vil ha likhet for loven.

Norge må løftes opp igjen blant kulturstatene.

Vi vil ha det rettsstridige svikermerket fjernet fra våre landsmenn.

De har selv vært utsatt for så meget svik at de har lov til å besvare betegnelsen «landssviker» med et kraftig **RETTSSVIKER**.

I og utenfor våre kirker, i og utenfor våre rettssaler, i hvert edelt og ærlig menneskesinn skal Jesu Kristi rettferds- og kjærlighetsbud respekteres.

Skjer ikke dette går Norge til grunne.

Til abonnentene!

Hvis De før eller siden ikke skulle få avisen i posten, bes De underrette ekspedisjonen omgående.

FOLK OG LAND
Kierschowsgt. 5, Oslo.

Hotell
Britannia
DRAMMEN

Benytt
HÅNSKOMAKEREN
i Neuberggt. 15 - Oslo

Overrettssakfører
Ketil Harnoll
Munkedamsv. 5, Oslo
Tlf. 42 21 30

O.r.sakfører
SOLVEIG STANG
Alm. praksis.
Bokføring, Mangfoldiggjøring
(Stensilering).
Konferanse etter avtale.
Tlf. 37 96 26, Bentsebrugt. 16c.
oppg. A. II. Oslo.

Tannlege Maamoen
Hansteensgt. 2
Telef. 44 36 99 - 4443 33

Tannlæge
MARTIN KJELDAAS
Hansteensgt. 2
Tlf. 44 75 54

FOLK og LAND

Ansv. redaktør og
utgiver:
FINN BRUN KNUDSEN

Utkommer i Oslo

Redaksjon:
Telefon 55 76 56

Ekspedisjon og kasse:
Kierschowsgt. 5, Oslo
Telefon 37 76 96

Abonnementspriser:
Kr. 16.00 pr. år, kr. 8.00
pr. halvår. Sverige, Danmark:
kr. 20.00 pr. år,
kr. 10.00 pr. halvår. Utlandet
for øvrig: kr. 24.00 pr. år,
kr. 12.00 pr. halvår. I nøytralt omslag
kr. 30.00 pr. år, kr. 15.00
pr. halvår.

Løssalgpris: 40 øre

Annonsepris:
32 øre pr. millimeter
over en spalte

Bruk postgironr. 16450

Sambandstrykkeriet
Oslo